



Број: **03/6-50-14-12-15/15**

Сарајево: 3.12.2015.

IZVJEŠTAJ SA TEMATSKE SJEDNICE

POVODOM 3. DECEMBRA, MEĐUNARODNOG DANA OSOBA SA INVALIDITETOM, ODRŽANE 3.12.2015,

Generalna skupština Ujedinjenih naroda (UN) u oktobru 1992. godine usvojila je rezoluciju kojom je 3. decembar proglašen Međunarodnim danom osoba s invaliditetom. Cilj obilježavanja Međunarodnog dana osoba s invaliditetom je postizanje boljeg razmijevanja problema invaliditeta u široj društvenoj zajednici, ostvarenje svih prava koje osobe s invaliditetom imaju, te njihova potpuna uključenost u društvo u kojem žive.

Tim povodom, Zajednička komisija za ljudska prava Parlamentarne skupštine BiH u saradnji sa Ministarstvom za ljudska prava i izbjeglice BiH 3.12.2015, održala je tematsku sjednicu.

Tematsku sjednicu je otvorio predsjedavajući Zajedničke komisije za ljudska prava, Borislav Bojić, a nakon toga su se obratili Predrag Jović, zamjenik ministricе za ljudska prava i izbjeglice BiH, Elvira Bešlija, predsjednica Vijeća za osobe sa invaliditetom BiH, Zoran Dobraš, predsjednik Koordinacionog odbora organizacija osoba sa invaliditetom Republike Srpske i član Vijeća za osobe sa invaliditetom BiH, Amira Krehić, šefica Odjela za praćenje prava osoba sa invaliditetom institucije Ombudsmena za ljudska prava BiH, Ahmet Baljić, direktor Fonda za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba sa invaliditetom FBIH.

Bosna i Hercegovina je 2009. godine ratificirala Konvenciju UN-a o pravima osoba s invaliditetom, a u martu 2010. godine i Opcioni protokol, čim se obavezala da primjenjuje i

provodi međunarodne standarde u oblasti invalidnosti.

Na sjednici je istaknut probleme siromaštva, visoke stope nezaposlenosti i isključenosti iz društva, i drugi niz problema sa kojima se osobe s invaliditetom svakodnevno suočavaju. Osobe s invaliditetom u BiH imaju ograničene mogućnosti školovanja i ograničen pristup javnim objektima i institucijama. Državne institucije se djelimično pridržavaju zakona koji nalažu osiguranje jednakih prava u društvu za osobe s invaliditetom.

Usvojenom Politikom o invalidnosti u BiH, 2008. godine pristupilo se izradi i usvajanju strategija o invalidnosti u Federaciji BiH i Republici Srpskoj. Ove strategije usklađene su sa Konvencijom UN-a i reguliraju pitanja iz 23 oblasti života i rada osoba s invaliditetom. Riječ je o oblastima socijalne zaštite, života u zajednici, pristupa zdravstvu, profesionalne rehabilitacije, osposobljavanja i zapošljavanja, obrazovanja, pristupa informacijama, kulture i sporta.

Na osnovu pokazatelja nadležnih institucija, statistika pokazuje da gotovo 2/3 ukupnog broja odraslih osoba sa invaliditetom živi blizu ili ispod zvanične linije siromaštva. Zaposlene osobe sa invaliditetom najčešće primaju minimalne naknade. Visoka stopa nezaposlenosti ove populacije nastaje usljed nedostatka znanja i vještina koje se traže na tržištu rada, zbog stanja BiH ekonomije, mali je kapacitet zapošljavanja i rijetkog i sporadičnog otvaranja novih radnih mjesta.

Na kraju sjednice zaključeno je da će Zajednička komisija za ljudska prava, na osnovu stenograma sa današnje sjednice, predložiti zaključke koji će biti dostavljeni Predstavničkom domu i Domu naroda PSBiH na usvajanje.

PRIJEDLOG ZAKLJUČAKA

1. Zajednička komisija predlaže Parlamentarnoj skupštini BiH da, poduzme potrebne mjere, kako bi se povećao budžet za ostvarivanje prava osoba sa invaliditetom u Bosni i Hercegovini.
2. Preporučuje se, Centralnoj izbornoj komisiji da učini napore kako bi se poštovali mehanizmi propisani podzakonskim aktima Centralne izborne komisije o načinu glasanja osoba sa invaliditetom u BiH, te da se glasački materijali prilagode stanju i potrebama osoba sa invaliditetom.

3. Zajednička komisija smatra da je obaveza svih nivoa vlasti, Vlade Federacije BiH, Vlade Republike Srpske i Brčko Distrikta, lokalnih zajednica te svih nadležnih institucija da rade na povećanju broja zapošljavanja osoba sa invaliditetom.
4. Pozivaju se mediji u Bosni i Hercegovini da promovišu pozitivne primjere zapošljavanja i promocije zapošljavanja osoba sa invaliditetom.
5. Pozivaju se nadležna entitetska ministarstva zdravstva i obrazovanja, da poboljšaju usluge koje se odnose na zdravstvo i obrazovanje, koje su potrebne osobama sa invaliditetom, kao i za poboljšanje inkluzivnog školstva.
6. Pozivaju se nadležne institucije da pristupe izradi kriterija za procjenu invalidnosti koja je usklađena sa Konvencijom i Standardima svjetske zdravstvene organizacije kao i da izradi funkcionalni registar sa podacima o vrstama invaliditeta, polnim i starosnim karakteristikama osoba s invaliditetom, kako bi se mogli koristiti kao osnovni podatak za procjenu stanja ljudskih prava ovih osoba.
7. Pozivaju se nadležne institucije da utiču na poboljšanje provođenja Zakon o znakovnom jeziku, kao i zakonske regulative u BiH, koje se odnose na sistem informisanja i pristup informacijama i komunikacijama, kako bi osobe sa invaliditetom imale mogućnost komunikacije u ostvarivanju svojih prava, što se posebno odnosi na javne servise, javne institucije i korištenje usluga kao što su notarske, sudske usluge i slično tome.
8. Neophodno je propisati i usvojiti standarde koji se odnose na urbanizam i građenje, kako bi osobe sa invaliditetom imale mogućnosti za pristup zgradama insitucija, javnom prevozu i liftovima.

Predsjedavajući Zajedničke komisije

Borislav Bojić